

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV
GEMENSAMMA NÄMNDEN FÖR
UPPHANDLINGSSAMVERKAN**

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00029/2020

Innehållsförteckning

1	INLEDNING/BAKGRUND.....	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	AVGRÄNSNING.....	3
4	REVISIONSKRITERIER.....	4
5	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND.....	4
6	METOD	4
7	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	4
7.1.1	Verksamhetsplan och budget	4
7.1.2	Uppföljning och rapportering	5
7.1.3	Beslut om åtgärder	5
7.2	MÅLUPPFYLLELSE	7
7.2.1	Mål för verksamhet och ekonomi.....	7
7.2.2	Ekonomiskt resultat förenligt med budget.....	7
8	KVALITETSSÄKRING	9
9	UNDERTECKNANDE.....	9

1 INLEDNING/BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt att de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser.

I föregående års granskning konstaterades att det saknades en verksamhetsplan för nämnden.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

Styrning, uppföljning och kontroll

- Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?
- Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?
- Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?
- Har nämnden utsett ett dataskyddsbud?

Måluppfyllnad

- När nämnden genomfört och återrapporterat fastställda uppdrag?
- Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen har avgränsats till verksamhetsåret 2020. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

4 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2020
- Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun
- Riktlinje planeringsförutsättningar för mål och budgetarbete
- Fullmäktigebeslut

5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser Gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

6 METOD

Granskningen har utförts genom inhämtning och granskning av styrande dokument, protokoll, tertial- och årsrapporter, hearing, dialog, intervjuer, inhämtning av skriftliga svar på frågor.

Substansgranskning har utförts för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 STYRNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

7.1.1 Verksamhetsplan och budget

Revisionsfråga: Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?

Nämndens budget fastställdes i oktober 2019¹. Ingen verksamhetsplan har tagits fram men det finns en beskrivning av verksamhetsutveckling 2020 med ett antal målsättningar och aktiviteter, som exempelvis:

- Mer fokus på dokumentation av genomfört arbete gällande t.ex. syfte och mål med respektive upphandling.
- Använda andra upphandlingsformer.
- Utveckling gällande förvaltning av upphandlade avtal.
- Öka utfallet gällande kvalitetsindex och nöjdhetsindex utifrån 2018 års höga resultat.
- Arbeta aktivt med samverkande kommuners inflytande och delaktighet under 2020. Upphandlingskontoret ska vara mer närvarande, integreras mer, i kommunernas verksamhet genom olika aktiviteter.
- Hög ambitionsnivå gällande hållbarhetsfrågor.
- Fortsätta arbetet för att underlätta deltagande i upphandlingar för små och medelstora företag.
- Kategoristyrning som arbetsmodell ska fortsätta att utvecklas.

Av beslutet framgår att förslag till budget har överlämnats till respektive kommun för samråd.

¹ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2019-10-21 § 16 Dnr 00013-2019

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har fastställt budget för 2020 men däremot har nämnden inte antagit någon verksamhetsplan.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att verksamhetsplan fastställs för kommande år.

7.1.2 Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga: Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?

Ekonomisk uppföljning per april och augusti har behandlats som ett ”överläggnings- och informationsärende” på nämndens sammanträden i maj respektive september. Av internkontrollplanen nedan framgår att månadsuppföljningar ska göras löpande, och vid intervju framkommer att upphandlingschefen har en avstämning med controller.

Nämnden har inte haft någon strukturerad uppföljning av verksamheten under året.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har följt upp ekonomin under året men endast som ett informationsärende.

Vi rekommenderar nämnden att behandla genomförda uppföljningar under året som ett protokollfört ärende samt att följa upp verksamheten på ett strukturerat sätt.

7.1.3 Beslut om åtgärder

Revisionsfråga: Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?

Nämnden har inte haft några avvikelser gällande ekonomin och ingen samlad uppföljning har gjorts av verksamheten.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden bör förtydliga uppföljningen av verksamheten för att även kunna vidta åtgärder vid avvikelser.

7.1.4 Nämndens arbete med internkontrollplan

Revisionsfråga: Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?

Av kommunallagen framgår att nämndens ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden har antagit sin internkontrollplan i februari 2020². Planen omfattar sex olika kontrollområden med aktiviteter:

- Kontroll av att beslut fattade i gemensam nämnd för upphandlingssamverkan efterlevs.

² Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2020-02-17 § 2 Dnr 00007-2020

- Kontroll av att ekonomisk månadsuppföljning, helårsprognoser samt bokslut upprättas.
- Kontroll att dokumenthantering sker i enlighet med dokumenthanteringsplan (stickprov).
- Utvärdering av kontorets verksamhet.
- Kontroll att delegationsbeslut har fattats i enlighet med delegationsbestämmelserna.
- Kontroll att upphandlingar sker i enlighet med gällande regelverk och rutin.

Nämnden har följt upp sin internkontrollplan i februari 2021³. Utifrån den information som lämnas framgår det inte om att kontrollaktiviteterna har genomförts eller inte.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden delvis har bedrivit ett systematiskt arbete med den interna kontrollen då nämnden har fastställt en internkontrollplan och följt upp den. Utifrån den information som lämnas kan vi dock inte bedöma huruvida kontrollaktiviteterna har genomförts eller inte.

Vi rekommenderar nämnden att förtydliga uppföljningen av internkontrollplanen.

7.1.5 Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning

Revisionsfråga: Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

Vid föregående års grundläggande granskning rekommenderades nämnden att ta fram en verksamhetsplan. Nämnden har inte fastställt verksamhetsplan för 2020. Däremot har nämnden fastställt en separat verksamhetsplan för 2021.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden inte har vidtagit åtgärder utifrån den rekommendation som lämnades föregående år.

7.1.6 Dataskyddsombud

Revisionsfråga: Har nämnden utsett ett dataskyddsombud?

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig för sina verksamhetsområden. I ansvaret ingår att utse ett dataskyddsombud samt anmäla ombudets kontaktuppgifter till Integritetsskyddsmyndigheten.

Enligt Dataskyddsförordningen, som i maj 2018 ersatte Personuppgiftslagen, behöver organisationen självständigt bedriva ett aktivt dataskyddsarbete som inte leds av dataskyddsombudet. Det ställs också högre krav på att den som utses till dataskyddsombud måste ha en tillräcklig kunskap om dataskydd och ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att utföra uppgifterna. Ombudet ska kunna agera självständigt och oberoende i organisationen och ska rapportera till organisationens ledning.

³ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2021-02-15 § 2 Dnr 00007-2021

Nämnden har genom delegationsbeslut⁴ utsett ett dataskyddsbud. Vi har noterat att denna typ av ärende inte finns med i nämndens delegationsordning.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har utsett dataskyddsbud i enlighet med kraven i Dataskyddsförordningen. Beslutet har dock fattats i strid mot gällande delegationsordning.

7.2 MÅLUPPFYLLELSE

7.2.1 Mål för verksamhet och ekonomi

Revisionsfråga: När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?

Nämnden har i årsredovisningen följt upp sju indikatorer. Av kommentarerna framgår bl.a. att nöjdhetsindex och kvalitetsindex har ökat jämfört med tidigare år och att det beror på att kontoret har kunnat arbeta på ett strukturerat sätt. Kontoret har anammat ett digitalt arbetssätt som har generat mer tillgänglighet till våra medlemmar.

Vidare framgår att lokala upphandlingsgrupper är ett för enheten prioriterat område och att det är glädjande att antalet ligger högre än föregående år. Under året har enheten hanterat fler upphandlingar än tidigare därav har det även varit fler överprövningar än tidigare. Likaså är antalet genomförda näringslivsträffar ett prioriterat område.

Vi noterar att flertalet av de målsättningar och aktiviteter som framgick i budgeten för 2020 inte har följts upp.

Av årsredovisningen framgår att upphandlingskontoret har haft fortsatt tufft under sista kvartalet att få in anbud och att leverantörerna har haft svårt att leverera sina varor. Upphandlarna har därför fått lägga mycket tid på uppföljningssamtal med leverantörerna för att säkra leveranser. Vidare framgår att "även under 2020 har kontoret drabbats av personal som valt att avsluta sin tjänst" och att det är olyckligt att kontoret tappar kompetens till statliga myndigheter.

Åre kommun har lämnat in en offentlig ansökan om att återgå i GNU samarbetet under december 2020.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden inte har haft några tydliga mål för verksamheten under 2020 och kan därför inte göra någon bedömning. Merparten av de utvecklingsaktiviteter som beskrivs i budgeten har inte följts upp i årsredovisningen.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att mål för verksamheten fastställs inför kommande år.

7.2.2 Ekonomiskt resultat förenligt med budget

Revisionsfråga: Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

Nämnden redovisar ett nollresultat för 2020.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden redovisar ett ekonomiskt resultat förenligt med budget.

⁴ Delegationsbeslut 2019-10-21 dnr 40 2019

7.3 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt, däremot bedöms verksamheten endast delvis ha bedrivits på ett ändamålsenligt sätt och den interna kontrollen bedöms delvis vara tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden inte har fastställt verksamhetsplan och därmed inte haft någon strukturerad uppföljning av verksamheten.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Intern kontroll		
Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?	Delvis	Nämnden har antagit budget men inte verksamhetsplan.
Har nämnden haft en uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?	Delvis	Den ekonomiska uppföljningen har behandlats som ett informationsärende. Verksamheten har inte följts upp på ett strukturerat sätt.
Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och resultatmål?	-	Inga avvikelser gällande ekonomin och ingen samlad uppföljning av verksamheten har gjorts.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Nej	Nämnden har inte antagit verksamhetsplan.
Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?	Delvis	Internkontrollplan har fastställts och följts upp. Däremot är uppföljning otydlig.
Har nämnden utsett ett data-skyddsombud?	Ja	Beslutet har fattats på delegation vilket är i strid mot gällande delegationsordning.
Ändamålsenlighet/ Ekonomiskt tillfredsställande		
När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?	Delvis	Nämnden har inte haft några tydliga mål för 2020 och vi kan därför inte göra någon bedömning.
Ekonomiskt tillfredsställande		
Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?	Ja	Nämnden redovisar ett nollresultat vilket är i enlighet med budget.

Vi rekommenderar nämnden att:

- *Säkerställa att verksamhetsplan fastställs för kommande år.*
- *Behandla genomförda uppföljningar under året som ett protokollfört ärende samt följa upp verksamheten på ett strukturerat sätt.*
- *Förtydliga uppföljningen av internkontrollplanen.*

8 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har (har givits möjlighet att) faktagranskat lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

9 UNDERTECKNANDE

Projektledare:

Kvalitetssäkring:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör